

MILES2SMILES

ÅRSRAPPORT | 2014

Strømme
stiftelsen

Husker du Benjamin?

Første gang vi traff Benjamin, bodde han og moren på tre kvadratmeter, vegg-i-vegg med ei drikkebule. Den lille gutten var redd for de fulle mennene, og bråket fra baren holdt ham våken gjennom natta. Benjamin var alltid trett i barnehagen. Nå har de flyttet, og Benjamin er verken redd eller trett lenger.

Bli med hjem til Benjamin på side 5 >>

PROSJEKTNAMN:
Miles2Smiles Welfare
Center
LAND:
Uganda
RAPPORTPERIODE:
2014

BARNEFATTIGDOM I UGANDA

FATTIGDOM RAMMER BARN I UGANDA

Fattigdom rammer barn minst like hardt som det rammer voksne. I 2014 gjennomførte Unicef en fattigdomsanalyse blant barn i Uganda. Undersøkelsen slo fast at 55 % av barn i alderen 0-4 i Uganda lever i fattigdom, og at 24 % i samme aldersgruppe lever i ekstrem fattigdom. Det betyr at over halvparten av alle ugandiske barn under fire år ikke får oppfylt sine rettigheter.

Barn som vokser opp i fattigdom, lever i risiko for å bli underernært, mangle helsetilbud, miste skolegangen og frarøves grunnleggende rettigheter som trygghet og beskyttelse. Fremtiden til et barn påvirkes i stor grad av miljøet det vokser opp i. Barn trenger muligheter til å vokse, lære og utvikle seg for å kunne stille på lik linje med andre.

I Kampala lever tusenvis av barn i fattigdom. Mange familier har flyttet fra landsbygda til byen for å lete etter arbeid, men det er hard kamp om jobbene. De fleste ender opp som dagarbeidere og må jobbe fra morgen til kveld for å tjene nok penger til mat. I byene har de færre muligheter til å dyrke jorda samtidig som matprisene er høye. Når foreldrene jobber lange dager, overlates ofte barna til seg selv. De får ikke den stimulien de trenger for å utvikles fysisk og mentalt, og de mangler beskyttelse mot overgrep.

Generelt har Øst-Afrika hatt lite fokus på barns tidlige utvikling, men de siste årene har man sett en økende satsning på barnehager og førskoler i Uganda. Studier viser at barn som går på førskole eller i barnehage presterer bedre når de begynner på skolen, sammenliknet med barn som ikke gjør det. Dessverre drives de fleste barnehager av private aktører, og prisene er ofte for høye til at de fattigste har råd til å betale.

Utdanning og riktig ernæring gir et barn muligheter til å utvikle seg og møte fremtiden. Barnehager øker sjansene for at barn blir værende i skolesystemet, får en utdanning og kvalifiserer til jobb som voksne. Når barna har et trygt sted å være, får samtidig foreldrene frihet til å jobbe og tjene penger til familien. Barn som vokser opp med sine rettigheter ivaretatt, har større sjanse for å videreføre det de har lært til sine egne barn. Slik forhindrer man at fattigdom føres videre til neste generasjon.

Å ta små barn på alvor, gir store ringvirkninger.

I Uganda lever 55 % av alle barn i alderen 0-4 år i fattigdom.

Foto: Synne Wallin Haugen

HVORFOR MILES2SMILES?

Foto: Siv Iren S. Kolstad

Denne jenta er med moren på jobb på det travle Kalerwe-markedet i Kampala. Selv om ugandisk lov forbyr mødre å ha med barna på jobb, er det ikke alle som har et alternativ. De har ikke råd til barnehage og vil ikke forlate babyen hjemme. Men markedet er ikke et trygt sted for spedbarn. Mange barn forsvinner mens mor er opptatt i salgsboden.

Fattige kvinner på Kalerwe-markedet i Kampala har ikke råd til å få noen til å passe barna sine mens de er på jobb.

Mange barn blir derfor låst inne hjemme, overlatt til seg selv, eller de blir med mor på jobb. Det er som å velge mellom pest eller kolera. Begge steder kan barna lett bli utsatt for misbruk, omsorgssvikt og fysiske skader. I 1998 kom det en lov som forbød mødrene å ta med seg barna på markedet. Men loven fulgte ikke opp med alternative løsninger for mødrene. Barnehagen Miles2Smiles (M2S) utfyller en del av dette gapet ved å tilby plass til sårbare og utsatte barn.

I tillegg til å ha et trygt sted å være, bidrar barnehager og førskoler til:

- å utvikle barnas ferdigheter og evne til læring
- å redusere ulempene ved å være født fattig
- å gi barna skoleforberedende kunnskaper, som tallforståelse og språkkunnskaper
- å motivere til å begynne på skolen når barna er gamle nok
- å øke sjansene for at de fullfører skolegangen
- å forebygge feilernæring gjennom et bedre kosthold, noe som igjen forbedrer læringsevnen

MILES2SMILES

- gir barn i alderen 6 måneder til 5 år et trygt sted å være
- stimulerer barna mentalt og fysisk
- gir barna næringsrike måltider
- forbereder barna til å begynne på skolen
- driver holdningsskapende arbeid blant foreldre og lokale ledere om viktigheten av utdanning
- øker foreldrenes inntekter og økonomiske trygghet gjennom å tilby dem deltakelse i spare- og lånegrupper

Barnehagen har en foreldrekomiteé som er veldig aktiv og støttende i å engasjere nye foreldre. Foreldrene må også selv bidra med en innmeldingsavgift på ca. 12 kroner og en månedlig egenandel på ca. 24 kroner. Dette er viktig for at de skal føle eierskap til barnehagen. To ganger i måneden kommer også en politimann fra den lokale politistasjonen for å snakke med foreldre og ansatte, som et ledd i å forebygge familievold.

Alle barna får to måltid om dagen, maisvelling til frokost og maisgrøt og brune bønner om ettermiddagen. En gang i uka serveres det ris. I tillegg oppfordres foreldrene til å sende med barna litt ekstra mat, hvis de har.

RESULTATER OG FREMTIDSDRØMMER

Foto: Siv Iren S. Kolstad

Foto: Catherine Kitongo

Foto: Siv Iren S. Kolstad

Barneambassadørene i Miles2Smiles får opplæring i barns rettigheter. De lærer om farlige situasjoner, om hvordan de kan identifisere overgrep mot barn og hvem de skal varsle. Barneambassadørene besøker skoler og gir kunnskapen videre.

NYTT SENTER PÅ TEGNEBRETTET. I 2014 kjøpte Miles2Smile en ny tomt i utkanten av Kalerwe-markedet i Kampala. Der skal det bygges et nytt barnehagesenter. Mødrene som har barn i Miles2Smiles jobber på markedet i Kampala, og er derfor avhengige av kort avstand mellom salgsbodene og barnehagen. Mødre som har spedbarn i Miles2Smiles er innom flere ganger om dagen for å amme, og det var utfordrende å finne en egnet tomt i nærheten av markedet. I samarbeid med det norske arkitektfirmaet Trollvegg, skal det i våren 2015 jobbes med å ferdigstille tegninger og søke om byggetillatelse, før selve byggingen starter. Det er et stort prosjekt, som tar tid å ferdigstille. Men når bygget står ferdig, vil det bety mye for barna og mødrene i Miles2Smiles. Ved utgangen av 2014 var totalt 406 barn innskrevet i Miles2Smiles. På grunn av plassmangel måtte barnehagen si nei til 98 barn som ønsket å begynne der.

BARNEAMBASSADØRER MOT VOLD Miles2Smiles har startet et ambassadørprosjekt blant barn i alderen 8-13 år som tidligere har gått i barnehagen. Barna deltar på samlinger der de lærer om sine rettigheter og hvordan de skal si ifra dersom noen behandler dem feil. Seksuelle overgrep er dessverre svært vanlig i slumområder, og barneambassadører lærer hvordan de kan varsle myndighetene dersom de oppdager vold og seksuelle overgrep. I undervisningen lærer de å gjenkjenne truende situasjoner og farlige mennesker. Barneambassadørene er med på å sette fokus på barns rettigheter i Uganda. De besøker skoler og opptrer med dikt og sanger for å videreformidle det de har lært. Ved utgangen av 2014 hadde Miles2Smiles 20 barneambassadører.

SPARE-OG LÅNEGRUPPER Mot slutten av 2014 hadde spare- og lånegruppene i Miles2Smiles 1834 medlemmer, fordelt på 72 grupper. Hele 1501 av medlemmene er kvinner. Mange av kvinnene har barna sine i Miles2Smiles, men det er ikke et krav for å bli med i en spare- og lånegruppe. Gruppene retter seg mot vanskeligstilte i Kampala, og har blant annet en egen gruppe for kvinner som er hiv-positive. Spare- og lånegruppene er også en viktig arena for opplysningsarbeid om ulike temaer. I løpet av 2014 ble det holdt kurs om kvinners rettigheter, hiv/aids, miljøvern, samt kurs i hvordan håndtere sosiale utfordringer. Det siste året har det meldt seg et behov for å ta med ungdommer inn i spare- og lånegruppene, og i 2014 var 111 av medlemmene under 18 år. I 2015 vil det settes et ekstra fokus på å tilrettelegge for ungdom.

UTFORDRINGER FOR GATESELGERE Det er dyrt å leie markeds plasser i Kampala, og mange livnærer seg som vandrende gateselgere. I 2014 holdt lokale myndigheter aksjoner mot gatesalg i Kampala, der de fleste selgere ble bortvist fra sentrum. Dette har rammet mange kvinner i Miles2Smiles sine spare- og lånegrupper, som solgte ulike produkter langs veiene. Miles2Smiles forsøker å møte utfordringen ved å hjelpe kvinnene til å finne andre inntektskilder som er mindre risikable. Dette er noe som Miles2Smiles vil fortsette å jobbe med i 2015.

Benjamin er trygg i det nye hjemmet og har fått et helt annet uttrykk i ansiktet nå. Etter at de flyttet bort fra drikkebula, sover han bedre, er i bedre humør og har energi til å leke med barna i nabolaget.

*Foto: Siv Iren S. Kolstad og Gro Kiledal
Av hensyn til barnas sikkerhet er navnene deres anonymisert.

Benjamins nye hjem

Tekst: Siv Iren S. Kolstad

Før bodde Benjamin og moren vegg-i-vegg med en skitten og bråkete drikkebule i Kampala. Støy og alkohol gjorde området til et lite egnet sted for lille Benjamin. Han sov ikke om nettene og var ofte syk.

Hjelper mamma. Bak huset er det en vannkran, og Benjamin har sin egen lille vannkanne som han bruker når han henter vann for moren. – Kom, skal jeg vise dere, sier han og trasker mot vannkrana med en plastkanne i hver hånd. Foto: Siv Iren S. Kolstad

Mor: "Området var skittent, og Benjamin var syk hele tiden."

– Det var ikke bra for Benjamin å bo der vi bodde. Han begynte å ta etter de fulle mennene i baren, lærte stygge ord og fikk mange uvaner, forteller mamma Edith. Hun rister oppgitt på hodet, mens hun bøyer seg for å røre i en putrende gryte med tomater.

– Området var skittent, og Benjamin var syk hele tiden, sier hun.

Siden forrige besøk, har Edith og sønnen flyttet til en roligere bydel i Kampala. De fulle bargjestene, som tidligere skremte Benjamin, er erstattet med fredelige naboer og rene omgivelser.

– Jeg liker bedre å bo her. Her får jeg sove og jeg har fått en bestevenn, forteller Benjamin sjenert. Han biter seg i leppa og ser i bakken, mens smilehullene kommer til syne i kinnene. Det er etter skoletid,

og Benjamin er fortsatt iført den rødrotete skjorta som han bruker i barnehagen Miles2Smiles.

Utenfor rommet de leier er det en luftig gårds plass, der barna leker og mødre henger opp klær til tørk. Mens mamma Edith lager middag, spretter Benjamin høyt og lavt og snor seg mellom ren klesvask og spankulerende høns.

– *Hva har du lyst til å bli når du blir stor, Benjamin?*

– Politi, svarer han kjapt.

Mamma Edith begynner å le.

– Etter at han oppdaget en vannpistol hos en av naboene, har han bestemt seg for å bli politi. Han har lyst til å gå i uniform, men jeg håper at han blir professor i stedet.

Edith ønsker at Benjamin skal få flere muligheter enn hun selv fikk

i sin oppvekst. Hun er opptatt av utdanning, og hver dag hjelper hun sønnen med leksene.

– Om ettermiddagen forteller han meg alt han har lært i barnehagen. Jeg hjelper ham med leksene, men det er ikke alltid han vil høre. Selv om Benjamin tar feil, så tror han at han har rett, ler moren.

Edith drømmer om en trygg fremtid for seg og Benjamin. Hun er alenemor og tjener mellom 60 og 90 kroner dagen som klesvasker. Hun sparer også penger i en spare- og lånegruppe.

– Jeg tenker på å starte en liten bedrift på kveldstid, men jeg syns Benjamin er for liten til å være alene enda. Hvis Gud vil, kan jeg en dag bygge et lite hus og gi sønnen min utdanning på universitetet, smiler hun.

Det glitrer i øynene til lærer Eva Nanfunka (29) når hun underviser femåringer i klasserommet hos Miles2Smiles. På murene henger det store plakater med ABC.

SE FILM FRA
UNDERVISNINGEN PÅ
STROMMESTIFTELSEN.NO

Foto: Gro J. Kiledal

Eva med det store hjertet

Tekst: Siv Iren S. Kolstad

Sola skinner skarpt gjennom smijernsvinduene, mens 80 barn sitter tett i tett på gulvet i klasserommet. Med store øyne følger de lærerens mimikk.

– Jeg har fem sanser, synger Eva høyt.

Og klassen repeterer.

– *Jeg har fem sanser.*

– Ører er for å høre, øyne er for å se, nesa er for å lukte, tunga er for å smake, og huden er for å føle.

Alle barna gjentar etter læreren, mens de peker på kroppsdelene de synger om. Eva beveger seg rundt i klasserommet og fanger alle barnas oppmerksomhet. Hun har en egen evne til å få rastløse femåringer til å sitte som tente lys.

– Jeg er vant til å være med barn. Min far hadde flere koner, så vi var mange barn i familien, forteller hun.

Eva har et stort hjerte for alle barna i Miles2Smiles, men det er én gutt som hun holder et ekstra øye med. For en stund siden begynte det en spesiell gutt i barnehagen.

Før han kom til Miles2Smiles, hadde foreldrene fått avslag hos flere andre dagsenter. Det var ingen som ville ta imot gutten fordi han ikke kunne gå.

– Gutten er født med en funksjonshemming, og det er vanskelig for ham å holde balansen. Vi skaffet ham en gåstol, og nå klarer han å reise seg og gå. De andre barna er flinke til å heie på ham, forteller Eva.

Hver dag gleder Eva seg over å få være sammen med barna. Fra morgen til kveld er hun omringet av både latter og gråt. Lydnivået kan være ganske høyt, men det bryr hun seg ikke om.

– Jeg får faktisk energi av all støyen her, ler hun.

– Det er utrolig gøy å få barn til å smile og lære. Jeg elsker jobben min, og kunne ikke hatt noe bedre.

**TUSEN TAKK FOR ALL STØTTE TIL
BARNEHAGEN MILES2SMILES!**

Vi bygger stiger

Menneskene må selv klatre

Vi bygger stiger. Helt spesielle stiger.
På disse stigene klatrer mennesker til et bedre liv.
Strømmestiftelsen er en utviklingsorganisasjon
med et ambisiøst mål:
Vi skal utrydde fattigdom!

Stigene er middelet for å nå dette målet.

**Strømme
stiftelsen**

STRØMMESTIFTELSEN • BOKS 414 • 4664 KRISTIANSAND

Telefon 03002 • Fax 38 02 57 10 • postkrs@stromme.org • www.strommestiftelsen.no